

Ustensiles de rasage (XIXème siècle)

Chanson et satire

Mikhl Gordon (1823-1890)

Écrivain en langue yiddish et en hébreu né en Lituanie, Mikhl Gordon est d'abord connu grâce à sa prose humoristique et satirique, tel que Di Bord (La barbe), qui raconte le conflit entre un homme qui se rase la barbe et sa femme, observante.

Ses poèmes sont devenus populaires à travers des chansons.

La barbe

Alors que Tshipe-Trayne est rentrée à la maison, elle découvrit que son mari avait enlevé toute sa barbe, et elle poussa une plainte horrifiée :
 Ta barbe, ta barbe, qu'elle réapparaisse tout de suite !
 Ta barbe, puisse le diable emporter ton père !
 Est-ce un homme ou bien un garçon ?
 Est-ce une femelle ou bien un mâle ?
 Comment puis-je imaginer que mon pieux mari ait enlevé sa barbe ?
 La barbe te faisait peut-être du tort ?
 Te coûtait-elle des frais particuliers ?
 Demandait-elle à manger ?
 Oh, scandale, je ne peux pas l'oublier ! ...

.....
 Cette nuit, j'ai vu en rêve la barbe toute entière, paix à son âme.
 Un poil vers le bas, un poil vers le haut, et, à côté de la barbe, on voyait les ciseaux.

די באַרד

אַז טשיפע-טריינע איז אין שטוב אַריינגעקומען,
 האָט זי איר אייגענעם מאַן ניט דערקענט—
 די גאַנטשיטשקע באַרד אַרונטערגענומען;
 האָט זי געמאַכט אַ יאַמערלעך געוואָלד.
 די באַרד, די באַרד, די באַרד זאָל מיר זיין,
 די באַרד, די באַרד אין טאַטן אַרײַן!
 צי איז דאָס אַ מאַן, צי איז דאָס אַ בחור?
 צי איז דאָס אַ נקבָה, צי איז דאָס אַ זכר?
 צי זאָל איך דאָס טראַכטן, צי זאָל איך דאָס קלערן,
 אַז מיין פֿרומער מאַן זאָל זיך די באַרד גאָר אָפּשערן?
 צי האָט דיר די באַרד געטאַן אַ רעה?
 צי האָט זי דיר געקאָסט אַ ספעציעלע הוצאה?
 צי האָט זי פֿון דיר גאָר געמאַנט עסן?
 אוי, געוואָלד געשריגן, איך קען דאָס ניט פֿאַרגעסן.

 נעכטן בײַ נאַכט איז מיר געקומען צו חלום
 די גאַנטשיטשקע באַרד, עליה-השלום.
 אַ האָר אַהין און אַ האָר אַהער—
 און לעבן דער באַרד איז געלעגן די שער.

Source : Yitskhok Niborski
 MLOTEK, E. G. et J., *Mir Trogn a Gezang – The New Book of Jewish Songs*, Workmen's Circle, New York, 1977.